

# Bàng Hoàng, Sừng Sốt

Thamanay Kyaw Sayadaw

Sư cảm thấy bàng hoàng và sừng sốt với tin Hòa Thượng U Pandita mất.

Mới 10 ngày trước đây, Ngài bảo Sư: *“Đó là cách những người giàu dùng đồ. Tại sao con không xé làm bốn mảnh để có thể để dành mà dùng thêm nữa?”* Đó là những gì Ngài Hòa Thượng Viện Trưởng thiền viện Panditarama nói với tôi tại bàn cơm trưa và tôi rút tờ giấy từ hộp đựng để lau bàn cho Ngài. Ngài, ở tuổi 95, lúc đó đang nằm tại Bệnh Viện Toàn Khoa Yangon General Hospital với sự trợ giúp của máy để thở.

Bằng những lời *“Đó là cách những người giàu dùng đồ”*. Ngài đã mỉa mai Sư ứng xử như người giàu. Điều này nhắc Sư nhớ đến một người đàn bà giàu tại thành phố Saketa vào thời Đức Phật. Bà ta bị chứng đau đầu rất căng thẳng và Jīvaka, vị lương y giỏi nhất lúc đó, đã chữa trị bằng cách cho bà thở bằng thuốc bơ qua mũi và nhỏ thuốc ra từ miệng của bà. Khi bơ ra khỏi miệng, bà bảo người hầu giữ lại bằng bông gòn. Thấy vậy, Jīvaka nghĩ, *“Ta đã chế thuốc này với những tổ chất giá trị. Người đàn bà keo kiệt đó có thể sẽ không trả giá thích đáng cho ta.”* Đọc được tâm ý qua sự biểu hiện trên gương mặt của ông ta, bà nhà giàu nói với ông, *“Đừng có lo, thưa ông. Ông sẽ không bị trả thấp đâu. Bơ này có thể dùng lại cho việc đốt bóp chân và đốt đèn. Tôi chỉ làm để cho nó được tận dụng mà thôi”*. Bà thật là cần kiệm! Thật vậy, chúng ta nên học cách cần kiệm bằng cách theo gương của bà. Bao lâu còn lãng phí, bấy lâu chúng ta sẽ mất cơ hội làm giàu.

Chúng tôi viếng thăm Hòa Thượng Viện Trưởng tại bệnh viện Asia Royal Hospital vào ngày 7 tháng 4 năm 2016, chỉ một ngày ngay sau khi Sư vừa ở Việt Nam về. Vào lúc đó, Sư thấy các ông U Myint Twe (Tổng Trưởng Y Tế) và U Phyo Min Thein (Thống Đốc Tiểu Bang Yangon) thỉnh cầu Hòa Thượng cho họ biết những gì Ngài cần. Và Sư nghe vị Tổng Trưởng Y Tế nói cho Hòa Thượng biết là ông đã dàn xếp mọi việc để lo cho sức khỏe của Ngài. Ngài trả lời ngay là *“tùy theo kỹ năng tinh thông của các vị y sĩ”*. Vì thế sau đó Hòa Thượng Viện Trưởng đã được chuyển đến Bệnh Viện Toàn Khoa Yangon General Hospital theo sự sắp xếp của vị Tổng Trưởng Y Tế và Thống Đốc Tiểu Bang Yangon.

Sự cần kiệm của Hòa Thượng Viện Trưởng cũng nhắc Sư nhớ đến những gì Hòa Thượng Trụ Trì Tu Viện Mahā-Gandayone từng nói vào một trong các buổi nói chuyện buổi sáng của Ngài được tỳ kheo Mahosadha-pandita sưu tập:

*“Quý thầy nên cần kiệm bất cứ ở đâu. Cần kiệm khác với keo kiệt. Sử dụng đồ vật một cách thích đáng là cần kiệm. Sư sẽ khó chịu khi quý thầy mở đèn mà không dùng đến. Sẽ không sao nếu quý thầy cần nó. Sư không muốn thấy bất cứ gì bị lãng phí. Quý thầy biết lời nói này:*

*Làm việc chăm chỉ và tiết kiệm từng xu  
Một người Tàu đã xây được một ngôi nhà lớn  
Tiết kiệm từng xu  
Một người Ấn cũng xây được một ngôi nhà lớn.*

*Người Miến chúng ta nghèo vì chúng ta lãng phí quá nhiều.”*

Vị Tổng Trưởng Y Tế lại đến thăm Hòa Thượng Viện Trưởng ở Bệnh Viện Toàn Khoa Yangon General Hospital và kính cẩn thưa với Ngài, “*Xin Ngài thoải mái cho chúng tôi biết bất cứ lúc nào, bất cứ những gì Ngài cần*”. Lần này, Hòa Thượng Viện Trưởng đang dùng máy dưỡng khí và đã không nhận rõ vị đó. Sư đang có mặt bên cạnh và đã phải nói với Hòa thượng là vị Tổng Trưởng Y Tế đang nói chuyện với Ngài. Rồi Hòa Thượng Viện Trưởng nói: “*Xin ông hãy cố gắng hết lòng cho đất nước và cho Giáo Pháp của Đức Phật*”.

Lại nữa, những lời này nhắc Sư nhớ đến những gì Hòa Thượng Viện Trưởng nói với vị Quốc Sư là người đã triệu tập Hòa Thượng đến Tòa Án Tối Cao của Ủy Ban Tăng Già Quốc Gia và chính thức cảnh cáo Ngài về việc Ngài đã cho phép một người đàn bà dạy các sa di tại trung tâm Panditarama. Hòa Thượng Viện Trưởng đã tổ chức Khóa Huấn Luyện Văn Hóa Phật Giáo (Buddhist Cultural Training Course) vào dịp nghỉ lễ của các trường trong nhiều thập niên. Ngài đã thọ giới sa di cho khoảng 700 học sinh để chính các em có được kinh nghiệm về đời sống tu viện, học hỏi và thực hành những lời Phật dạy. Khóa học gồm bốn cấp: căn bản, trung cấp, cao cấp và thâm cấp. Chủ đề của thâm cấp gồm dịch sang tiếng Miến những lời khắc trên các trụ đá của Đại Đế Asoka bởi vì Ngài muốn giới thiệu vị vua vĩ đại đã làm rất nhiều cho cả thần dân của mình và Phật Giáo. Do đó, Ngài đã mời bà Aung Sun Suu Kyi (giải thưởng Nobel về Hòa Bình năm 1991) giảng một bài về đề tài này. Điều này đã làm cho chính quyền quân phiệt cực kỳ bối rối vào lúc đó. Đó là lý do tại sao vị Ủy Ban Tăng Già Quốc Gia đã cảnh cáo Ngài không được làm như vậy nữa. Để trả lời Ủy Ban Tăng Già Quốc Gia, Hòa Thượng Viện Trưởng nói rằng không có giới luật nào ngăn cản một người đàn bà dạy chư Tăng cả. Kết luận, Ngài nói “*Tôi sẽ tiếp tục làm cho đất nước và Đạo Pháp*”.

Bây giờ đang ở tại Phòng Săn Sóc Kỹ Lượng (IOU), Ngài thỉnh cầu các vị Tổng Trưởng Y Tế và Thống Đốc Tiểu Bang Yangon làm giống như Ngài đã từng làm vậy. Đó là, hết lòng phục vụ đất nước và Đạo Pháp.

Nếu Ngài còn sống, Sư đang tự hỏi, Ngài sẽ cho lời khuyên nào cho bà Aung Sun Suu Kyi và Tổng Thống U Thin Kyaw là những người như con gái và con trai của Ngài. Khi còn sống, Ngài thường cho các vị này nhiều lời khuyên bảo. Sư khá chắc rằng Ngài chắc chắn đã khuyên họ không ngừng về “*đất nước và Đạo Pháp*”. Sư mong Ngài đã có thể làm như vậy. Nhìn lại, Sư tìm thấy sự tương đồng giữa người cha, người con gái và người con trai này. Họ đã kinh qua nhiều thăng trầm trong cuộc đời để cuối cùng đạt được mục đích của mình giống như hòn đá nhỏ trở nên bóng loáng sau cuộc hành trình dài từ đỉnh núi cao xuống vùng đất thấp.

Dưới đây là bài thơ Sư làm hồi còn là một vị Tăng trẻ:

## *Hòn Đá*

*Từ đỉnh non cao  
Xuống vùng đất thấp hòn đá lăn.  
Nó trở nên bong loáng bằng sự va chạm trên đường  
Trên hành trình dài của cuộc đời  
Con người trở nên thông minh và cao quý  
Qua sự thăng trầm trong đời sống.*

Do đó, lời nhắn nhủ Sự muốn gởi đến quý vị ở đây là chúng ta có thể đạt đến mục đích của mình nếu chúng ta có thể kinh qua những thăng trầm của đời sống với sự kiên tâm và nhẫn nại. Đây thêm một bài thơ nữa:

## *Mục Đích*

*Mặc cho cơn bão thăng trầm  
Cũng đừng từ bỏ, cũng đừng buông xuôi  
Hùng tâm tiếp tục khôn nguôi  
Đích kia sẽ đạt an vui một ngày.*